

MAGYAR LAPOK

T. „Dunaposta”

ARIA

BUDAPEST
P. 11/11. Jun. 1938.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GEZA**
Törvénytizedi bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Londonból Párizsba utazott Gafencu külügyminiszter

**Gafencu több ízben tárgyalt az angol kormányférfiakkal.
Az angol bizottság megkezdte munkásságát Bucurestiben**

Londonból jelentik: Az angol fővárosban tartózkodó Gafencu külügyminiszter Tilea követ kíséretében megjelent a Buckingham-palotában, ahol bejegyezte nevét a királyi család látogatási könyvébe, majd visszatért a román követségre, ahol este hat órakor tea volt a sajtó tiszteletére. Ez alkalommal Gafencu külügyminiszter hosszan és szívélyesen elbeszélgetett a világsajtónak a teán megjelent képviselőivel. Vasárnap este Tilea követ adott díszlakomát Gafencu tiszteletére, amelyen a diplomáciai testület tagjai jelentek meg.

A londoni tanácskozások két napja

Londonból jelentik: Valamennyi londoni lap első oldalán foglalkozik Gafencu külügyminiszter londoni látogatásával. A lapok kiemelik Gafencu nemzetközi tárgyalásainak jelentőségét és londoni tárgyalásait az egész angol közvélemény igen élénk érdeklődéssel kíséri.

Gafencu külügyminiszter hétfő délelőtt tízenegy órakor az angol külügyi hivatalban tett látogatást, ahol Halifax külügyminiszterrel tanácskozott. Ezen a megbeszélésen résztvevett Tilea londoni követ is.

Délután félkettőkor Halifax külügyminiszter adott ebédet Gafencu tiszteletére. Az ebéden megjelent Chamberlain miniszterelnök, az angol kormány több tagja, továbbá Churchill, Eden, Attlee és számos angol politikai előkelőség. Gafencu külügyminiszter Chamberlain és Halifax lord között ült és ebéd után hosszasan és barátságosan elbeszélgetett az angol miniszterelnökkel és külügyminiszterrel.

Délután 4 órakor Gafencu külügyminiszter Chamberlainnál jelent meg kihallgatáson, majd ismét Halifax külügyminiszterrel tárgyalt. A Halifaxal folytatott tanácskozásokon jelen volt ismét Tilea londoni követ is.

Este lord Lloyd Dolobran, a British Council elnöke, a Claridge-szállóban díszvacsorát adott Gafencu tiszteletére.

Ezen a vacsorán jelen volt Halifax külügyminiszter, Churchill, Tilea, lord Lotian, lord Snell, sir Archibald Sinclair, Gadozan külügyi államtitkár és több londoni laptulajdonos.

A díszvacsora után Gafencu külügyminiszter Tilea lakására tért pihenőre. A külügyminiszter kedden folytatta tanácskozásait az angol diplomatákkal.

A párizsi sajtó a londoni tanácskozásról

Párizsból jelentik: A *Petit Parisien* szerint Gafencu londoni tárgyalásai során elsősorban azok a kérdések kerültek megbeszélésre, amelyek kapcsolatban állnak az Anglia által Romániának biztosított segély végrehajtásával.

Gafencu tovább utazott Párizsba

Párizsból jelentik: Gafencu román külügyminiszter kedden este Párizsba érkezik.

Gafencu Párizsban szerdán és esetleg pénteken megbeszélést folytat a vezető francia politikusokkal.

Az angol bizottság megérkezése a fővárosba

Bucuresti. Saját tud. A fővárosba megérkezett az angol kereskedelmi bizottság és az Athéne Palace-ba szállt meg, ahol lakosztályt foglaltak le részükre.

A bizottságot az angol petróleumvállalatok több képviselője, továbbá néhány gabona, fa és gyapjú importvállalat megbízottai kísérték el Bucurestibe. A legnagyobb angol kereskedelmi házak képviselői között található Kessler, a Royal Dutch petróleum konszern megbízottja is. Ez az első ilyen nagyszabású angol küldöttség, amely Romániát felkeresi. A bizottság nemcsak a román-angol cserelhetőségeket fogja megtárgyalni, de tanulmányozni kívánja egy

nagy ipar létesítését is az országban. Elsősorban a vegyipar fejlesztését fogják tanulmányozni, amely festékeket és gyógyszereket gyártson. Ez az ipar ellátná az egész kelet- és középeurópai piacot termékeivel.

Sir Frederick Leith, a bizottság elnöke és felesége Sir Reginald Hoare, bucuresti angol követnél ebédelt. Hétfőn délután az elnök kihallgatáson jelent meg Armand Calinescu miniszterelnök előtt, kedden pedig Mihaela Constantinescu nemzetgazdasági miniszter és I. Bujoi alminiszter fogadta kihallgatáson. A tulajdonképpeni gazdasági tárgyalások csak ezután kezdődnek. Addig a kormány kijelöli a román bizottság tagjait is. A bizottság kíséretében lévő kereskedelmi vállalatok megbízottai már ma érintkezésbe lépnek az illetékes román körvél.

Uj angol-román kereskedelmi egyezményről tárgyalnak

Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda munkatársa beszélgetést folytatott Leith Rossal, az angol kormány gazdasági tanácsadó-jával, aki a Romániába érkezett angol gazdasági bizottság vezetője. Leith Ross nyilatkozata szerint bizonyos pénzügyi és műszaki nehézségek elsimítására új angol-román kereskedelmi egyezményre van szükség. Ezenkívül Angliának érdekében áll Románia fegyverkezésének elősegítése.

Az angol minisztertanács hétfőn este nagyfontosságú ülést tartott

**Az általános védkötelezettség kérdése az előtérben.
A munkáspárt a védkötelezettség ellen**

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn este minisztertanács ülésre gyűlt össze. A minisztertanács két óra hosszáig tartott. Eddigi tudomások szerint az ülésen Sir John Simon ismertette a költségvetés főbb javaslatait.

A *Presse Association* jelentése szerint a kabinet ülésén nem volt szó az általános védkötelezettség bevezetéséről, de az ülés keretein kívül az ülés résztvevői ezt a kérdést is tanulmány tárgyává tették.

A *Star* jelentése szerint a szerda esti minisztertanácsban már négy konkrét javaslatot tesznek az általános hadkötelezettség bevezetésének kérdésében. Ugyancsak a *Star* cikket közöl *Attlee* őrnagypár, az angol munkáspárt vezérének tollából, amelyben a munkáspárt vezére leszögezi, hogy a munkáspárt a leghatározottabban szembehelyezkedik a tervvel, amely az általános védkötelezettség bevezetésére irányul.

A berlini angol nagykövet Ribbentrop német külügyminiszterrel ismerteti az angol-francia-orosz katonai szövetség célját

Londonból jelentik: Mint jelentettük, Neville Henderson berlini angol nagykövet visszatért állomáshelyére. Angol részről várják, hogy *Dierksen* londoni német nagykövet is visszatérjen Londonba. Berlinben azonban *Dierksen* visszatértének az időpontjáról nem tudnak.

Londoni politikai körök véleménye szerint a berlini angol nagykövet visszatérése megnyitja a megegyezés lehetőségét a német és az angol kormány között.

Másik londoni jelentés szerint *Henderson* ismerteti fogja *Ribbentrop* német külügyminiszterrel a napokban létrejövő angol-francia-szovjet katonai szövetséget. A szövetség — angol magyarázat szerint — nem irányul senki ellen sem és csu-

pán a támadások megakadályozására szolgál — nem zárja ki azonban a fennálló kérdések tanácskozás útján való békés rendezését. Londonban abban biznak, hogy Németországban kielégítő magatartást tanúsítanak az angol intézkedésekkel szemben.

Az angol kormány a német hadsereg létszámcsoökkentését kívánja

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* értesítése szerint *Henderson* az angol kormány részletes tájékoztatóját viszi Berlinbe. Az angol kormány tájékoztatójában azt követeli, hogy Németország vonja vissza önkénteseit Spanyolországból, vonja vissza hajóhadát a spanyol vizekről, **vessen véget**

a német sajtó angol... adásainak és csökkentse hadseregének... Az angol kormány abban az esetben, ha... ország nem hajlandó a követeléseket teljesíteni, akkor nem fog elzárkózni attól a mindjobban erősödő angol kívánalomtól, hogy Anglia területén vezessék be az általános védkötelezettség törvényét.

Londonból jelentik: Az *United Presse* jelentése szerint Henderson, Chamberlain angol miniszterelnök üzenetét vitte Berlinbe. angol kor-

mányfő üzenetében kifejezésre juttatta, hogy minden fennálló európai kérdést meg lehet oldani békés úton, nyugodt tárgyalásokkal. Reméli, hogy Hitler vezérkancellár nem utasítja vissza az amerikai elnök javaslatát.

A francia nagykövet is visszatért Berlinbe

Berlinből jelentik: Coulondre berlini francia nagykövet hétfőn Párizsból visszaérkezett a német fővárosba.

Pénteken déli 12 órára hívta össze Hitler kancellár a birodalmi gyűlést

Berlinből jelentik: Hitler vezérkancellár a birodalmi gyűlést pénteken pontosan déli 12 órára hívta össze. A birodalmi gyűlés egyetlen tárgysorozata Hitler vezérkancellár kormányzatának és annak elfogadása.

Külön jutalommal serkenti a kormány az ország lakosságát az arany beszolgáltatására

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanács során nagyjelentőségű intézkedést hoztak az aranybeszolgáltatás előmozdítása érdekében. A minisztertanács jegyzőkönyv értelmében jutalommal részesül mindenki, aki a Nemzeti Bank illetékes osztályához aranyat szolgáltat be. Ugyancsak jutalommal részesül az is, aki természetes bányászati útján szolgáltatja be az aranyat, vagy pedig érepenzben, vagy érmék formájában.

A jutalmak összege a következő: A minisztertanács jegyzőkönyv aláírásától számított három hónapon belül beszolgáltatandó finom arany minden kilogramja után 81.666.67 lei, az aztán következő időszakokban beszolgáltatott finom arany kilogramja után 66.666.67 lei. Ez az összeg nem változik.

A kormány intézkedése minden bizonnyal előnyösen befolyásolja az aranytarték növekedését és megakadályozza az arany külföldre áramlását. Ma, amikor az arany a felfegyverkezés és a hadviselés egyik legfontosabb eszköze, a kormány intézkedését nagyjelentőségűnek kell tartani. A közönség minden bizonnyal kihasználja az előnyös helyzetet és már az első három hónapban igyekezni fog minél nagyobb arany mennyiséget beszolgáltatni, hogy ilymódon részesüljön a tekintélyes összegű jutalom elnyerésében.

Milita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter rendkívül érdekesen indokolta meg a minisztertanács előtt, hogy miért kívánatos az aranybeszolgáltatási jutalomról szóló rendelet

életbeléptetése. A nemzetgazdasági miniszter megállapítja, hogy az aranybányákban termelt arany mennyiségén kívül még jelentős mennyiségű arany van forgalomban érmék, arany dísz tárgyak és régi arany pénzek formájában. Viszont a kormány mindezekig semmit sem tett, hogy előmozdítsa ennek a jelentős arany tartaléknak a beszolgáltatását.

Éppen ezért vált szükségessé, hogy külön jutalommal részesítsék az aranyérmék, pénzek vagy bármilyen más arany tárgyak beszolgáltatóit, hiszen ezen az úton is bátorítani lehet a magánforgalomban lévő arany mennyiségnek a Nemzeti Bankba való halmozását. A minisztertanács jegyzőkönyv április 19-én kelt és 1191—939. számot visel.

Tizenhat válasz az amerikai háborús rémklátás ellen

A kérdezett államok sorra kijelentették, hogy nem érzik veszélyeztetve magukat Németország részéről

Londonból jelentik: Angol lapok közlései szerint eddig tizenhat állam válaszolt Németország ismeretes három kérdésére Roosevelt nyilatkozatával kapcsolatban. Valamennyi kormány kijelentette, hogy nem érzik magukat fenyegetve Németországtól. A keddi reggeli lapok

közlük a román kormány válaszát is, amely hangoztatja, hogy a válaszadás már csak azért is nehéz, mert Romániának nincsenek közvetlen határai Németországgal. A választ a kérdésre magának Németországnak kellene megadnia.

Az agobbioi farkas

(Assisi Szent Ferenc „Fioretti”-jéből fordította Molnár Ferenc.)

Agobbio városát hatalmas, merész, vad farkas nyugtalanította. Eleinte csak éjszakánként csapott le a hegyekből, hogy az ólakból és karámokból kiragadjon mindennapi zsákmányát. Az emberek nem tudták elpusztítani. A farkas pedig látván tulajdon erejét, hatalmát és az agobbioi polgárok tehetetlenségét, mind vadabb és mind merészebb lett. És egyszer vért szagolt, Embervért. És ezután már fénylő nappalokon is ott bujkált valahol a város oldalában. Ha védtelen, egyedüljáró, elhagyott ember került az útjába, egyedüljáró, elhagyott ember került az útjába, nem írgalmazott, letépette és megléte. Reszketett már tőle egész Agobbio. Csoportosan és felfegyverkezve jártak ki dolgozni a földekre az emberek. Ezeket nem is támadta meg a farkas, de kétszeresen jaj volt annak, akít egyedül talált.

Oly nagy volt már a rettegés, hogy házaikba bujtak az emberek és töretlenül maradtak a szántóföldek. Egy szent férfi vetődött ebben az időben Agobbioba. Ferenc barátunk hívta, Assisiből jött. Bátorító szavára kimerészkedtek az emberek lakásaikból.

— Megszabadítalak benneteket a vad farkastól, — ígérte. — Gyertek utánam

Hitetlenkedve és reszketve tódult utána Agobbio apraja-nagyja.

Ferenc barát egyedül és puzta kézzel ment-ment bátran előre. Összebujva lopakodtak utána a fegyveres férfiak. Így értek a vad fereg buvóhelyéhez.

A farkas tátott szájával állott a barát előtt, ki mosolyogva és félelem nélkül lépkedett feléje. Mikor odaért, a kereszt jelét rajzolta a levegőbe és így szólt:

— Gyere, farkas testvér. Krisztus lovában parancsolom neked, hogy ne tégy kárt sem énbennem, sem másban.

És a farkas a kereszt jelére becsukta száját, követte a parancsot és kezes bárányként heveredett le szeliden a barát lábai elé és ekkor így szólt hozzá Ferenc barát:

— Ó farkas testvér, te sok kárt tettél ezen a vidéken. Sok bűnt követtél el. Pusztítottad Isten teremtményeit az ő engedelmével nélkül. De nemcsak állatokat öltél és szaggattál széjjel, hanem volt bátorságod megtámadni s legyilkolni az embereket, kiket Isten tulajdon képére teremtett. Lator tetteddel méltó létel a vasvilágra, a legkínosabb halálra. Minden ember bosszút kiált rád. Ellenséged ez az egész föld. De én, farkas testvér, békét akarok közted és közöttük. Akarom, hogy te ne bánts többé őket s bocsássák meg ők is minden régi gaztettedet. Ne üldözzenek sem az emberek sem a kutyák tovább. Ha betartod a békét, meg-

ígérem, hogy gondoskodom rólad. Megélhetsz a föld lakóiból és nem szenvedsz soha éhséget. Hiszen jól tudom, hogy az éhség miatt cselekedtél minden rosszat.

A farkas bólogatott a fejével, jeléül, hogy mindent megértett és mellső lábát a barát kezére téve fogadta meg a békét. Ebben a barátságban és egyetértésben mentek el együtt, be a városba. A vad farkas szeliden és engedelmesen követte a barátot.

Agobbio minden lakója, kicsinyek és nagyok, férfiak és nők, öregek és fiatalok kint szorongtak a piacon, hogy lássák, nézzék a csodát. És Ferenc barát ekkor így szólt hozzájuk:

— A pokol lángja veszedelmesebb, mint a farkas dühe és nem is múlik el rövid idő alatt, hanem örök időnkig tart. Mennyivel jobban kell hát félnetek a pokoltól, mint egy ilyen nyomorult kis állat dühétől. Térjétek hát vissza, testvéreim, házaikba és alázatosan kérjétek Istent, hogy bocsássa meg vétkeiteket. És az Ur isten miként megszabadított benneteket ettől a farkastól, úgy meg fog szabadítani a jövőben az örök lángtól is.

Befejezve prédikációját a farkas elé fordult Ferenc barát:

— Figyeljétek, testvéreim. Ez a farkas itt mellettem megfogadta, hogy békében fog élni veletek és sohasem fogja megtámadni állataitokat, ha megígéritek, hogy ellátjátok őt élelem-

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt délnyugati, nyugati szél, változó felhőzet, éjszaka egyes helyeken kisebb eső, a hőmérséklet kissé emelkedik. Az éjszakai talajmenti fagy gyérül.

Potemkin szovjet külügyi népbiztos átutazóban Romániába érkezett

Moszkvából jelentik: Potemkin a szovjet helyettes külügyi népbiztosa hétfőn Romániába érkezett. A szovjet népbiztos tulajdonképpen Ankarába utazik, de útját hosszabb időre megszakítja Bucarestben és Szófiában.

Boliviában alkotmányváltozás történt

A köztársasági elnök felfüggesztette az eddigi törvényeket

Lapazból jelentik: Busch köztársasági elnök hétfőn államcsínyt hajtott végre a délamerikai Boliviában. Busch feloszlatta a parlamentet, semmisnek nyilvánította az eddigi törvényeket és Boliviát totális államná kiáltotta ki. Az államfő belpolitikai események miatt határozta el magát erre a lépésre.

Még ezen a héten megnyitják a temesvári Magyar Házat

Temesvár. Saját tud. Mint ismeretes, dr Szász Pál, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal igazgatósági tagja és dr Mikó Imre főtanácsi tag Bucarestben eljártak dr Baran Coriolan belügyi alminiszternél a temesvári Magyar Ház megnyitása ügyében s az alminiszter intézkedett, hogy az épület bezárásáról szóló rendelkezést hatályon kívül helyezték. Dr Mikó Imre most a bánási magyarság vezetőivel is közölte, hogy a temesvári Magyar Ház ügyében Baran belügyi alminiszter kijelentette, hogy az épületet a kormány megnyitja s a magyarok kérelmét ily értelmű utasítással sürgősen leküldi dr Marta királyi helytartóhoz. Ilyen körülmények között ezen a héten várható a Magyar Ház szabaddátétele.

mel. És én biztos vagyok benne, hogy híven betartja szavát. És te, farkas testvér, igérd meg itt, mindenki előtt, hogy betartod az egyességet és nem támadsz meg többé sem embereket, sem állatokat. A farkas térdre ereszkedve, fejét meghajtva mindenféle testmozdulattal bizonygatja, hogy be akarja tartani ígéretét.

— Látom, farkas testvér, — szölt hozzá Ferenc barát, — hogy a kapun és városon kívül ugyanolyan híven be fogod tartani szavadat, mint amilyen alázatosan itt a nép előtt megígérted nekem.

Ekkor a farkas ismét felemelte lábát, hogy azt Ferenc barát kezébe adja. Agobbio népe bámulattal, csodálkozással és felszabadult örömmel figyelte ezt a jelenetet. A csoda újdonsága és a farkassal kötött béke annyira felvillanyozta őket, hogy hangos kiáltásokban törtek ki az ég felé és áldották Istent, aki elküldötte nekik a csodatévő Ferenc barátot, aki megszabadította őket a kegyetlen bestiától. És ezután ugyanez a farkas még két évig békében és nyugalomban él Agobbioiban anélkül, hogy bárkiben is kárt tett volna. Két év után pedig végelgyengülésben halt meg és a polgárok meggyászolták.

A csodatévő barátot később Szent Ferencnek nevezték el és Agobbio mindörökké emlékeztében tartja az assisi barát nagy erényét és Istentől nyert szent erejét. Dicsértessek a Jézus Krisztus.

Néhány őszinte szó a fogkö kérdéséhez.

SZABAD - E EGY FOGPASZTÁTÓL CSODÁT VÁRNI ?

Mindnyájan jól tudjuk, hogy fogaink egészsége szempontjából milyen fontos a mindennapi fogápolás és hogy milyen lényeges szerepet játszik itt a fogpaszta. A fogpaszta értékes hatását már régen tudományos alapon is bebizonyították. Ennek dacára a fogpasztától sem várhatunk csodát. Így például lehetetlen a megkeményedett fogkövet — főként, ha az a foghús alatt van — egyszerűen fogtisztítás által eltávolítani. Ezt a fogkövet csak a fogorvos vagy fogtechnikus távolíthatja el műszerekkel.

A megkeményedett fogkö azonban leginkább az elégtelen fogápolás következménye. A **Chlorodont**-tal való lelkiismeretes fogápolás nemcsak elővontja a csunya foglerakodást — amely a tulajdonképeni fogkö alapja — hanem ezáltal meg is akadályozza a fogkö lerakodást. Aki rendszeresen használja a **Chlorodont** fogpasztát tehát nyugodt lehet: nem kell félnie a fogkőtől!

Chlorodont a régen bevált és mindig ugyanolyan jó minőségű fogpaszta!

A velencei jugoszláv-olasz találkozó sajtóutóhangjai

„A magyar-román kapcsolat is jó úton van” — állapította meg az olasz sajtó

Rómából jelentik: Az olasz sajtót és az olasz közvéleményt még mindig a velencei olasz—jugoszláv találkozó foglalkoztatja. A találkozó a — vélemények szerint jelentős haladást tett a Dunamedence és a Balkán helyzetének megszilárdítása tekintetében. A Giornale d'Italia azt írja, hogy ez az eredmény elsősorban Olaszország békés és mérsékelt politikájának eredménye. Jugoszlávia és Olaszország új viszonyának méltó kifejezése lesz Pál régensherceg római látogatása, amelyre az eddigiek szerint május közepén kerül sor.

A Lavoro Facista vezércikkében Andrea azt írja, hogy a velencei találkozó kézzelfogható eredményekkel zárult és új egyensúlyi helyzetet teremtett a Balkánon, kizárva onnan a nyugati nagyhatalmak befolyását.

A Tribuna című olasz lap „Egységes Európa” címen ír vezércikket a velencei találkozóról. Olaszország minden erejével arra törekszik, hogy a Dunamedence és a Balkán egyes államai közötti ellentéteket kiküszöböljék. A magyar-román kapcsolat is jó úton van, amióta Budapest jöppéldával

szolgált. Kellő jóakarattal ezt a kérdést is rendezni lehet.

Berlinből jelentik: A német sajtót is élénken foglalkoztatja a velencei találkozó eredménye. Megállapítják a lapok, hogy Jugoszlávia már az első alkalommal megmutatta rokonszenvét az európai politika új irányára iránt.

Megváltoztatta az orosz kémiszolgálat európai központja székhelyét

Stockholmból jelentik: A svéd fővárosban az a hír terjedt el, hogy a szovjet G. P. U. európai központja, amelyik eddig Párizsban működött, Stockholmba akarja áthelyezni működésének színterét. Ugy tudják, hogy 15 szovjet vezetőügynök hamis angol és francia utlevéllel már meg is érkezett a svéd fővárosba.

Topolino, családi kétkerékű és a Via dei Coronari

avagy

Kinek van igaza a világpolitikában

Róma, április hó.

A topolino.

Szóról-szóra kis egeret jelent, az olasz közlekedési rendőr szótárában pedig a legkisebb alkatú gépkocsit. A topolino rá is szolgál a nevére. Épen olyan, mint egy kis egér. Egészen alacsony, legtöbbször egérszürke színű, csapott orrú kis alkotmány. Néhány lócrós kis motor önmagát túlléptető nagy hangon gördíti — jobban mondva kúsztatja — a gépkocsik világának mulatságos törpéjét a pompás olasz utakon. Akkor szolgál rá igazán a nevére, amikor kúszik. Apró kerekei alig látszanak és fürgesége önkéntelenül is az egeret juttatja eszünkbe. Nem tudom, hogy vajjon nem-e a német Volkswagenekéhez hasonló propagandával terjesztették úgy el itt Olaszországban. Akár igen, akár nem, ez a kis topolino valóságos néppopkultúra. Elsősorban nagyon olcsó. Kishivatalnokok, katonatisztek, iparosok, sőt még munkások is megvehetik. Kicsi hely, kevés benzin kell neki és ami a fontos — itt tereket rá a témámra — sokan elférnek benne. Felnőttekből négy is beleszállhat magát, de az apróságokból még többet el lehet benne helyezni. Egy közepes, 3-4 gyermekes olasz család feltétlenül elfér benne. Ezért népkocsit a topolino. Ezért lehet látni a volánú családapákat — az ölben rendszeren még egy kiskorú családtaggal —, mellette rendszeren a trónörökös figyeli a pedálozást, míg a hátulsó ülésen az édesanya szorong 2-3 aprósággal. Így lévén a dolgot, még jobb, ha kijavítom a fenti megjegyzést. Családi kocsi ez a kis topolino, családi áldás a nagyváros köröngetébe szorult sokgyermekes fészkeknek, amelyek vele tudnak közelebb férkőzni a több levegőhöz és napsugárhoz.

De mit csinál az, akinek topolinóra sem telik? Az, ha teheti, beszerzi a családi kétkerékűt.

A családi kétkerékű.

Nem nehéz kitalálni azt, hogy csakis motorkerékpárról lehet szó. Még a fentemlített topolinónál is olcsóbb Oldalkocsival befogadóképesség dolgában versenyez a topolinóval. Sőt talán sokszor felül is múlja még oldalkocsit nélkül is. Bámulatos találmányokkal használják ki rajta minden elhelyezkedési lehetőséget. A kisebb családok már törvényerőre emelték a szokást, hogy az apa előtt a kormányon egy gyerek ül, a mama pedig kettővel a hátsó ülésen talál helyet. Hogy veszélyes? Talán nekünk az lenne, de nem az olaszoknak. Pedig olyan veszedelmes rohanással száguldanak az utakon, hogy láttukra a jámbor gyalogos keresztet vet magára.

Valóságos családi kétkerékű. Az ostiai tengerpartra vezető út megszokott járműve. Valósággal a család öröme. Ha azután ilyenre sem telik, akkor még mindig hátra van a kerékpár. Ezen azonban csak fél családot, 1-2 apróságot, lehet szállítani. Az első kerék fölött, a kormány előtt van valamilyen alkotmány — esemagtartó, vagy kosár — rendszeren ez a gyermekek helye. Egyébként mérsékelt éghajlatok flegmatikus lakói számára már az is újság, hogy mit tudnak felpakolni itt egy rozoga kerékpárra. Az még megjárja, hogy a pékinas hatalmas kosarat egyensúlyoz a fején és úgy vágtat kerékpárjával a szűk sikátorok között. Lehet azonban olyan leleményesen megterhelt kerékpárokat is látni, hogy kettőnek a rakományából nálunk teli szekeret lehetne pakolni. Ez azonban már egy kis kitérést jelent. Térjünk hát vissza a tárgyunkhoz.

Mit csinál az, akinek kerékpárja sincs? Az egyszerűen karjára veszi a gyermekét és úgy viszi, de viszi magával.

A Via del Coronari.

Mit is akarok itt a Via dei Coronarival? Hiszen a jelen esetben a családi kétkerékűről és kétkerékűről van szó. — Igen, már tudom. — Ott, ahol még a kerékpárról is le kell mondani, ott következik a szülői, legtöbbször az apai kar. Édesapát ölbéli gyermekével pedig főképpen a Via dei Coronarin lehet látni. A bölcső mindenütt kevés. Merem állítani, hogy az olasz gyermekek vérmérséklete tiltakozik leg-

többször a bölcső ellen. Persze ezt nem tudja megérteni az, aki a mozgásszabadságot nem értékeli annyira, mint ők.

A Via dei Coronari régi, jellegzetes szűk római utca. Régen, a városrendezés és a nagy közlekedési erek megnyitása előtt Róma egyik legelőkelőbb utcája volt. Ma többnyire szegény emberek, kishivatalnokok lakják. Öt lépés széles. A házak 3-4 emeletesek. Azt a kis kék eget, amit a szűk nyílás látni enged, a keresztül-kasul kitergetett mosott ruha takarja el. Nem csoda, ha kíváncsiak innen az emberek. A szegény ember pedig, ha más nincs, ölébe veszi a gyermekét és megy sütkérezni, levegőzni.

Oh, van Rómának szebb utcája nagyon sok.

De a fiatal édesapák sehosem tudják úgy dédelgetni, babusgatni az ölbéli gyermeket, mint itt. És ha véletlenül még vagy kettő csimpaszkodik a nadrágjába, az ölbéli pedig kis kacsóival magához szorítja a szegényes vacsorához vásárolt apró cipőt, mégis mind az öten majd felvetik a szűk sikátort jökedvükkel, akkor a Via dei Coronari elérhetetlen szépségben lebeg Róma minden utcája fölött.

Kinek van hát igaza?

A topolinohoz, a családi kétkerékűhöz benzin kell, vas kell, gummi kell. A gyermekekre ruhát, a kezükbe kenyeret kell adni. Sok a gyermek, nyűzsögnék az utcák. A közgazdaságban ezt úgy fejezik ki, hogy Olaszországnak sok nyersanyagra van szüksége a minimális életnivó fenntartásához. Vele szembenálló államokban talán kétségbeesnének, ha a reggeli mellől elmaradna a vaj és a sonka. Az meg egyenesen a világ végét jelentené, ha a félvilág felett való rentés, értékpapirosos, kuponos gyámkodás megszűnne.

Nem sokat tudok a nyersanyagok elosztásának kérdéséről, de úgy gondolom, hogy a szembenálló felek vitájában nem nehéz dönteni. Én legalább is elintézttem már a magam számára. Ép a Via dei Coronari szűk sikátorában.

Polyák István

Senkit sem mentenek fel a május 1-én kezdődő katonai kiképzőgyakorlat alól

Bucurestből jelentik: A vezérkar közli az összes tartalékos tisztekkel, altisztekkel és közlegényekkel, hogy a május 1-én kezdődő kiképzőgyakorlat (Concentrare de instructie) alól nem lesznek felmentések.

A kiképzés alól csak a következők nyerhetnek felmentést:

1. A miniszterek, a diplomáciai kar tagjai, akik a különböző követségeknél teljesítenek szolgálatot.

2. A vasúti és postai tisztviselők; a postári börtönök és fegyházak őrei és az Országórház beosztott tartalékos tisztek, altisztek és katonák, továbbá mindazok, akik külföldön folytatnak tanulmányokat és akik ezt igazolni tudják. Kivételt képeznek még azok is, akik a kiképzésre való behívás idején betegállományban vannak és ezt a csapattest orvosa is igazolja.

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A szatmári és nagyváradi egyházmegyék kebelében működő Actio Catolica és Mária-kongregációk, Megyéspástorunk védnöksége alatt az idei **pünkösdi** ünnepére zarándoklatot rendeznek az Örök városba, hogy az új Szentatya áldásában részesüljenek.

A zarándoklatra szeretettel meghívják Erdély összes katolikusait!

Indulás Nagyváradról: május 23-án d.e.

visszaérkezés: június 2-án reggel

A zarándokok Firenzében 1 napot, Rómában 4 napot, Velencében 1 nappal töltenek
Utirány: Budapest, Ljubjana, Velence, Firenze, Róma

Részvételi díj személyenként 4950 lei

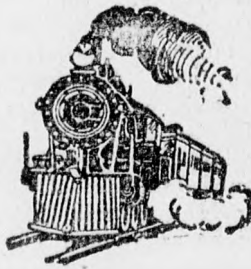
Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
2. Az összes vízumdíjak.
3. Teljes ellátás (étkezés) és elszállásolás Firenzében és Rómában, továbbá egyezéri étkezés (ebéd) Velencében.
4. Rómában egy autó-köréte.
5. Csomagok őrzése a velencei s firenzei állomáson, ki- a bevitele Rómában.
6. Szakszerű vezetés.

Rómából külön kirándulás Nápolyba és Capriba. Ennek többletköltsége 1050 lei. — A másodosztályon utazók 1500 lei-vel többlet fizetnek. **Jelentkezési határidő: 1939 május 10**

Az utazáshoz legalább 3 hónapi időtartamra érvényes egyéni utlevél szükséges. Az utlevél beküldésének határideje május hó 10. A részvételi díj egyharmad része jelentkezéskor fizetendő, a többi összesen május 10-ig fizetendő ki. — Bővebb felvilágosítást ad és részletes tájékoztatót a „MAGYAR LAPOK” kiadóhivatala nyújt (Oradea, str. Regele Carol 5.)

A rendezőbizottság

Vége tér a szenátus Odisszeája

Bucuresti, április hó.
Calea Victoria elején lévő hatalmas teret, amelyet részben a Dâmbovița befedésével, részben pedig a jellegzetesen bucuresti, nagy és eleven forgalmú útvonal nyitó-szakaszának méltó kiképzésével nyertek, Szenátus-térnek nevezik. Néhány pompás palota szegélyezi már ezt a városrendészetileg még korántsem befejezett teret; egy tekintélyes magánszínház homlokfala is itt ékeskedik s egyfelől gyönyörű távlat nyílik innen a közel egykilométeres bulvárra, amelyet pár évvel ezelőtt teremtettek meg azzal, hogy tovább folytatták a Dâmbovițának roppant beton burkolat alá rejtését. Ide látszik az igazságügyi palota magasra tornyosuló, komoly palotája is, amely a főváros egyik legszebb középülete, a Calea Victoriei felé nyíló távlatban pedig a Főposta impozáns oszlopsorai ötlenek szembe kellenesen... De a szenátust, amelyről a teret elnevezték, sehol se találja a középületeket kutató idegen.

Előfordulnak nagyvárosokban az ilyen logikai kisiklások. Elneveznek nagy államférfiakról utcákat, tereket, amelyekben mások szobrai állnak; történelmi emlékekről, amelyek ma már azon a helyen nem fedezhetők fel; épületekről, amelyeket időközben leromboltak s más városrészekben találtak megfelelőbb helyet számukra. A városzémlelő idegent tehát nem lepí meg túlságosan a névadó épület hiánya s ha tovább folytatja kutatásait, rájön arra, hogy a Szenátus-tér szenátusa nem is hiányzik egészen.

Mert a törvényhozás felső házának palotáját csakugyan ide tervezték, sőt meg is kezdték az építést még a világháború előtt. Nemrég még látni is lehetett itt a hatalmasra méretezett palotának magasföldszintig emelkedő kezdetét. Esőverte, megbarnult, megzöldült téglafalak voltak, amelyek több mint egy évtizeden át elhagyottan, csonkán meredezve csúfították el ezen az előkelő helyen a város képét és sérítették a székesfőváros csinosítását és nagyvonalú fejlődését szívében viselő bucurestiek szemét. De közéleti férfiakat is meggondolkoztatott a befejezés minden reménye nélkül, elhanyagoltan álló épületesonk: parlamenti felszólalások történtek; pártpolitikuskok kovácsoltak ellenzéki fegyvereket a nagyjelentőségű középület félbehagyásából: miért nem teremtik elő a továbbépítéshez szükséges összegeket, hová lesz az adófizető polgár pénze, ha veszni hagyják a megkezdett szenátuspalota alapépítményeibe beleölt milliókat ésatöbbi.

Hivatott kormánytényezők is hozzá-hozzányúltak a kérdéshez. Egy-egy újdonsült, jószándékú miniszterelnök helyszíni szemlére is kiment a már-már romhalmazzá váló alapépítményhez s Iorga professzorról annakidején tréfálkoztak is a bucuresti lapok, hogy helyszíni szemléje alkalmával a félben maradt falakról letekintve megláthatta tudós fejének tükörképét az esővizaratólyokká átalakult pincehelyiségekben.

De a továbbépítés ügyében mégsem történt semmi. A pártpolitikai harcok kíméletlen zajlása nyilván elsodorta az ehhez szükséges eszközöket s az egymást sűrűn váltó kormányok létfenntartó gondja háttérbe helyezte azt a feladatot, hogy az „érett testületnek” méltó otthont teremtsenek.

A szenátus megkezdett épületének párkányain fű nőtt s védettebb zugaiban hajléktalanok, esavargók és betörők ütöttek tanyát, akiknek kitisztogatásával időnként a rendőrségnek gyúlt meg a baja.

Valami két évvel ezelőtt aztán magas deszkafallal zárták el a rálátást és tavaly a Károly-alapítvány csinos kiállítási pavillont hevenyészett föléje.

A továbbépítés gondolata azonban még mindig kísértett. A parlament felsőháza ideiglenesen eleinte a központi egyetem dísztermében tartott üléseket, majd pedig, 1929 óta, a Bulevardul Elizabetán ütött tanyát s itt, az egyik földszinti csarnokban látni lehetett a Szenátus-téren félbemaradt épület gipszbe öntött tervezetét, egy gyermekjáték nagyságú építészeti remeket, amelynek homlokzata a berlini birodalmi gyűlés palotájára emlékeztet.

Most ezt a tervezetet elhelyezhetik a fővárosi múzeumba. Mert a szenátus odisszeája a minisztertanács legutóbbi, április 20-án kelt döntésével véget ért. A kormány Iamandi miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy a szenátus palotáját nem építi tovább, hanem a Szenátus téren lévő tekintélyes terjedelmű félig beépített telket az igazság-

ügyminisztériumnak engedi át, hogy az ott új, hatalmas igazságügyi palotát emeljen, amelyben elhelyezést nyer majd a jelenleg alkalmatlan helyiségekben szorongó Semmitőszék, az ítélőtábla, a bünygi bíróság, a törvényhozási tanács és maga az igazságügyminisztérium is, amely az utolsó évek elismerést érdemlő kormányintézkedéseinek eredményeként ma már az egyetlen, saját helyiséget nélkülöző, bérházban székelő minisztérium.

Az igazságügyminiszter jelentése szerint még 1911-ben elhatározta a szenátus, hogy megépítteti saját palotáját. Az építkezések már ebben az esztendőben meg is kezdődtek s a háborús évek megszakításával 1926-ig folytak. Utoljára az 1927. évi költségvetésben szerepel egy 30 millió leies összeg az építkezések továbbfolytatása céljából, de már ezt az összeget se utalták ki s azóta nem történt semmi az impozánsnak tervezett palota befejezése érdekében, ami most már azért is céltalan volna —

„Nemzeti Gárdák”-k alakulnak az Ujjászületési Arcvonal keretében

Megjelent a gárdák szervezéséről szóló végrehajtási utasítás

Bucurestiből jelentik: Tegnap tették közzé a Nemzeti Ujjászületési Frontja „Nemzeti Gárdái”-nak szervezésére vonatkozó végrehajtási utasítást. A szabályzat a következőket tartalmazza:

A nemzeti gárda a Nemzeti Ujjászületési Frontjának pótalakulata és a következők a feladatai:

Minden társadalmi rétegben terjessze a Nemzeti Ujjászületési Frontjának politikai dogmáját és értesüléseket szervezen az ország közhangulatáról. A front rendfenntartó szervezeteként működjenek.

Működjenek együtt a már meglévő szervezetekkel a lakosság alapos légvédelmi előkészítésére.

Működjenek együtt az országór intézmény és a társadalmi szolgálat szerveivel.

Háború esetén nem mozgósított tagjai segítségével működjenek együtt a katonai szervekkel a közbiztonság és a közrend fenntartásában.

A nemzeti gárdát egy tábornok vezeti, akit a hadsereg tényleges vezénylő tábornokai közül neveznek ki.

A tábornok-parancsnoknak a gárda vezérkara és a megyei, járási, községi egységek parancsnokai által alakított testület van segítségére.

P. Csávossy Elemér S. J.
a kiváló és tudós jezsuitairó

Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szűkelegességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ára kartonkötésben 123 lei.

folytatja jelentését — mert nemrégiben a szenátus jelenlegi üléstermét a legfőbb nemzeti tanács ülésének céljaira oly megfelelő módon alakították át, hogy az alkalmas lesz az új alkotmány szerinti jövődöbéli szenátus ülésének megtartására is.

Az egységekbe való besorozás önkéntes.

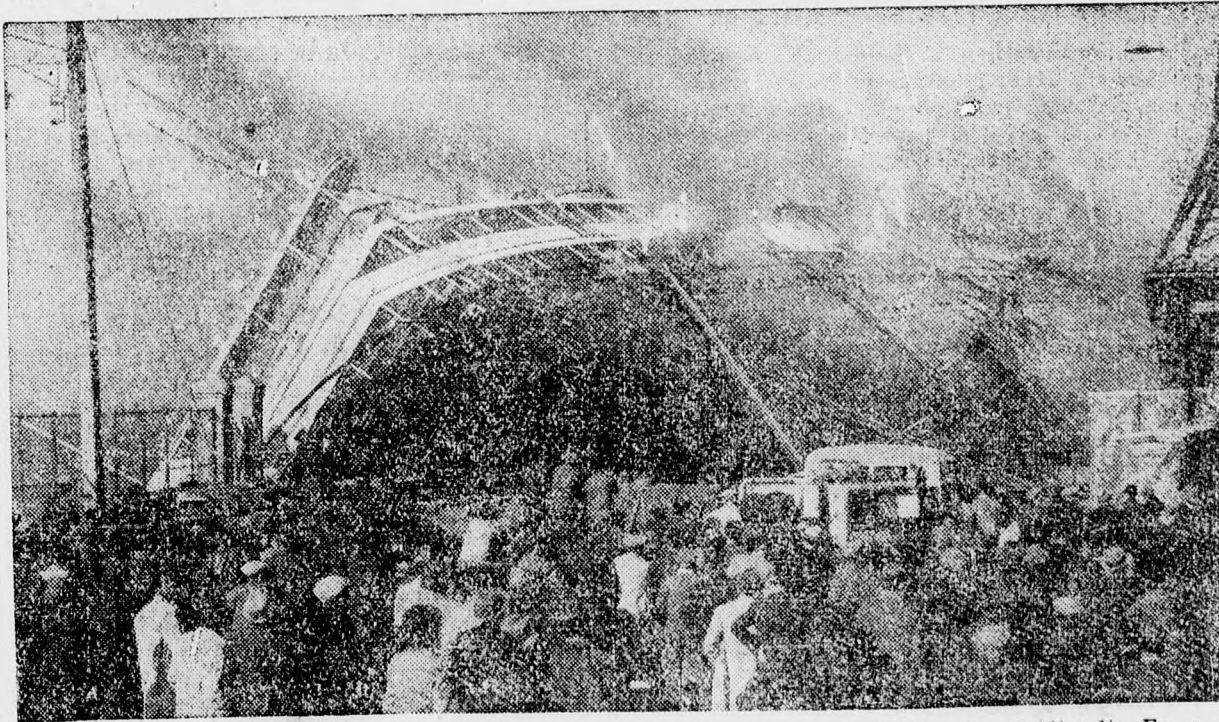
A tagok illetményben részesülnek, amelynek nagyságát a tábornok parancsnok állapítja meg.

A gárdák költségvetését a nemzeti ujjászületési frontjának jövedelmeiből fedezik.

A gárdák csapategységei felfegyverezhetők.

Öfelsége a király tegnap kinevezte a gárdák egységeinek parancsnokait.

Georgescu Petre tábornok a nemzeti gárdák főparancsnoka; Popoviciu Gh. tartalékos ezredes a nemzeti gárdák parancsnoksága mellett működő vezérkar főnöke; Ciocăltău Al. ezredes, a fővárosi nemzeti gárdák parancsnoka. Strat Nicolae ezredes, a Buceci tartomány, Carp Ioan ezredes, a dunai tartomány, Domșa Victor ezredes, a Maros tartomány, Goruneanu Ion ezredes, a tengerparti tartomány, Costescu Ioan nyugalmazott tábornok a Dnyeszter-tartomány, Visoreanu Al. nyugalmazott ezredes az Olt-tartomány, Dimitrie Constantin ezredes a Prut-tartomány, Georman ezredes a Suceava tartomány, Gustav Gheorghe ezredes a Szamos-tartomány és Madanovici Nicolae ezredes a Temes-tartomány nemzeti gárdáinak parancsnoka.

Megirtuk, hogy a „Párizs” nevű oceanjáró a lehavrei kikötőben kigyulladt és elsüllyedt. Ez a kép a hajókatasztrófiáról készült képtávirat

Bizottság vizsgálta felül az állampolgársági névsorból törölt keresztények ügyét

A járásbiróság helyesbíti a törlésről kiadott végzést

Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az állampolgársági felülvizsgálás során a járásbiróság által töröltek közé többszáz keresztény is bekerült. A töröltek névsorát a város-házán is kifüggesztették. Ismertettük dr. Soós István közbenjárását és Chirila Augustin polgármester intézkedéseit, aki megígérte, hogy a névsorba tévedésből bekerült keresztények ügyét ismételt felülvizsgálják.

A polgármester egy bizottságot hívott össze, amely felülvizsgálta a névsort és a vizsgálat eredménye alapján javaslatot tett a törlésekre vonatkozólag. A tévedésből bekerült keresztény állampolgárok névsorát rövidesen átterjesztik a járásbirósághoz, ahol ennek megfelelően helyesbítik a törlésekről kiadott végzést.

A felülvizsgáló bizottság tagjai a következők

voltak: Jellinek Géza nyugalmazott főszámvéevő, Arvai Árpád lapszerkesztő, dr. Szabó Lajos református lelkész és dr. Petri Gyula ügyvéd.

A bizottság munkáját megnehezítette az a körülmény, hogy több mint 7 ezer nevet tartalmazó töröltek névsorában az illetők közelebbi személyi adatai nem voltak megjelölve. Megállapították, hogy több mint háromszáz olyan keresztény vradí lakos került az állampolgársági névsorba, akiknek állampolgárság ellen semmi kifogás sem merülhet fel és nem is vonatkozik rájuk a felülvizsgálási eljárás.

A város közigazgatás ügyosztálya egyébként, miután a törvény által előírt öt nap letelt, — a kimutatást a bizottság jelentésével együtt, vizsgálódta a járásbirósághoz.

A bíróság elrendelte a temesvári Lloyd-társulat vagyonának átadását

Temesvár. Saját tud. Jelentettük, hogy a minisztertanács határozata értelmében, amely szerint a temesvári Lloyd-Társulat vagyona a kereskedelmi- és iparkamarára száll, a kereskedelmi és iparos segélyalap javára, a kereskedelmi kamara részéről ezt a vagyont át akarták venni, ellenben az átadást a bíróság által régebben kinevezett felszámolóbizottság megtagadta. A felszámoló, Grolsorean Cornél dr. Dobosan János dr. és István Péter dr. — miként szintén jelentettük — most bírósági tárgyalás keretében ismertették álláspontjukat, mint ahogy a kereskedelmi kamara is előterjesztette a maga felfogását. A tárgyalást — a helyzet tisztázására — mindkét fél kérte.

A törvényszék hétfőn hozta meg ítéletét és elrendelte a feloszlott Lloyd-Társulat

minden aktívájának és passzívumának a kereskedelmi- és iparkamara részére való átadását,

anélkül, hogy előzetesen felszámolást eszközölnének. Együttal felmentette a bíróság a felszámolóbizottság tagjait eddigi megbízásuk alól, azzal, hogy harminc napon belül számoljanak be eddigi munkájukról.

A törvényszék határozatát a kereskedelmi- és iparkamara tudomásul vette. A felszámolóbizottság tagjai, valamint a Lloyd-Társulat még fellebbezést jelenthetnek be. Hogy fellebbezni fognak, az annál is inkább valószínűnek látszik, mivel azt a felfogást képviselték eddig, hogy a Lloyd-Társulat vagyonának átadását felszámolásnak kell megelőznie.

Hogyan kell védekezni a kolumbácsi legyek ellen?

Megírtuk, hogy Hunyad megyében kolumbácsi legyek léptek fel. Tekintettel arra, hogy a kolumbácsi legyek nagy veszedelmet jelentenek a gazdák számára, közöljük azokat az utasításokat, amelyek szerint védekezni kell a veszedelmes legyek ellen:

A kolumbácsi legyek különösen a nagyobb marhákat támadják meg napsütéses meleg időben, nappal, a félhomály beálltáig. Ezért a legeltetést, a mezei munkát ezekkel az állatokkal, a legyek megjelenése idejében lehetőleg éjszaka kell végezni. Ha mindenképpen nappal kell az állatokat használni, ebben az esetben be kell kenni az állat száj, orr, szem, fül környékét, a has alatti és has

melletti lábrészeit valami zsiradékkal és pedig: disznózsírral, faggyúval, vagy olajjal, azonban vigyázni kell arra, nehogy maró ásványi olajat használjunk, amely felmarja az állat bőrét. Tejelő tehének tőgyét tiszta zsírral, vagy zsíros kátránnyal kell bekenni, kizárólag kátrányt tehát itt nem szabad használni. Dohány vagy diólevél leve is megfelelő az állatok bekennésére.

Különösen óvakodni kell attól, hogy az erdők közelébe engedjék az állatokat, mert az erdők mélyén tanyáznak a kolumbácsi legyek. Az istállók bejárathoz éjszákára fűzfagallyakat állítsunk, mert éjszaka azokat a legyek meglepik s hajnalban könnyen elégethetjük őket.

A megcsipett állatok kezelése.

A megcsipett helyeket hideg vagy sósvízzel kenjük be. Lehet fele-fele arányban ecetes vízzel, ha kéznél van, olomvízzel. Ha ammónia áll rendelkezésünkre, úgy egyrészt ammónia és tiz rész vizet vegyítsünk össze. Ha az állat nagyon beteg, akkor a száján — és nem az orrán — keresztül beadható: rachiú, vagy cujka, úgy, ahogy a kereskedésekben árulják, féllitertől egy literig egyszerre vagy kétizben félórán belül. Esetleg főzzünk 100 gramm kávét egy liter vízben s ezt adjuk be.

A hatóságok kötelesek a védekezési módok gyakorlását ellenőrizni, a védekezés módját a kultúrházakban vasárnaponként felolvastatják. Minden község pedig, ahol a kolumbácsi légy megjelenik, azonnal köteles erről a prefektúrára jelentést tenni.

A lelkiélet alakításának mindenki számára aktuális problémáját dolgozta fel:
P. Wimmer Anzelm O. S. M.

Az élet teljessége

című könyvében. A könyv a modern, intelligens embernek íródott; neki mutatja be az élet célját, a lelki tökéletesedésnek szép ségeit, általában a vallásosság boldogító voltát. Okai meggyőzőek, stílusa választékos.

Ára kartonkötésben 80 lei.

A tizennégyéves Martzy Jancsika nagy budapesti sikere

A sajtó elsőrangú nagy hegedüsthetség fedezett fel benne

Temesvár. Saját tud. Még élénk emlékezetben áll az a nagyszabású önálló hangverseny, amelyet két évvel ezelőtt az akkor tizenkét esztendőes kis Martzy Jancsika, a Tiszti kaszinó nagytermében nagy és zeneértő közönség előtt adott. A kis hegedűs — Martzy Mihály tanárnak, a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja, valamint a helybeli belvárosi hítközseg köztisztviselőiben álló elnökének leánya — valóban nagy meglepetést keltett. Tehetsége és hegedüstechnikája egyaránt elragadtatással töltötték el a közönséget. Tavaly Arad város zeneértő közönségét gyönyörködtette hegedűjátékával a kis virtuóz, a minorita kulturpalota dísztermében megtartott önálló hangversenyén. Martzy Jancsika mindössze tizennégy éves. Jelenleg a budapesti Zeneakadémia harmadik — utolsóéves — évfolyamának hallgatója. A Zeneművészeti Főiskola a napokban akadémiai termében hangversenyt rendezett s ennek keretében lépett fel a kis Martzy Jancsika és Vieuxtemps nagy E-dur hegedűhangversenyét adta elő. A hangversenyen nagyüzamu közönség vett részt, amely melegen ünnepelte a kis művészt. Hegedűjátéka általános nagy feltűnést keltett. A budapesti sajtó nagy örömmel méltatta a feltűnt új tehetséget s a lapok megállapítják, hogy az ő szereplése a hangverseny fénypontja volt és messze felülmulta az akadémiai növendék hangversenyek szokott kereteit. Az egyik nagy lap például a következőket szögezi le.

— A zeneakadémia hétfői nyilvános hangversenyén elsőrangú nagy hegedűs tehetségre figyelt fel a főváros közönsége. A tizennégy éves kis Martzy Johanna, Gábor Ferenc tanár növendéke, arult el Vieuxtemps E-Dur hegedűversenyében nem mindennapi muzsikusi képességeket. Átszellemített és átlakésített pompás technika, ösztönösség és bensőség, ezek a jellemvonások sejtetik benne a zeneművészeti főiskola legnagyobb reménységét.

A kis Martzy Jancsika nagy sikere után most hazatért Temesvárra. Budapesten irnak még róla a lapok, sőt némelyik fényképet is kért tőle s a kis művész teljesítményének esztétikai taglalását közli. A kis Jancsika pedig hazajött — hogy továbbtanuljon, tovább haladjon azon az uton, melyen már ilyen fiatalon lelkes elismerést aratott.

Társadalmi élet

Nagyszabású tornaünnepség a csikszeredei római katolikus főgimnáziumban. Saját tud. A római katolikus főgimnázium válogatott tornászcsapata már hosszabb ideje készül arra, hogy felkészültségét a testgyakorlás tekintetében is bemutassa. Ez a néhány év óta, fiatal és lelkes testnevelési tanáraink kezdeményezéséből megrendezett tornaünnepség valószággal esemény-számba megy nemcsak a város és vidéke közönsége előtt, hanem kivált katonatisztek és fiatalabb sportférfiak számára. Az idén a tornaünnepség április hó 30-án vasárnap lesz délután 6 óráig kezdettel. Diszfelvonulással és szabgyakorlatokkal nyílik meg énekeszámokkal és katonai zenekar közreműködésével. Utána szer-tornamutatóknak lesznek részben az udvaron, majd a tornacsarnokban. Nagy Rezső testnevelési tanár vezetésével és személyes szereplésével. Nagy Rezső tanár különben „Modern testnevelés” címmel népszerű, rövid előadást is tart a hallgatóságoknak. A főgimnázium tanári kara és ifjusága ezuton is felkéri a város és vidéke közönségét, hogy a főgimnázium ifjuságának és lelkes tornatanárának ezen megmozdulását, amint a multban, úgy az idén is pártolja.

Margaret Mitchell:

Elfujta a szél

Több mint kilencszáz oldal ez a hatalmas alkotás, amelyen szerzője hét évig dolgozott. Egy nagy szerelem és egy nép élet-halálküzdelmének regénye, de ugyanakkor döbbenetes hűségű történelmi munka és ragyogó lélektani tanulmányok sorozata. A cselekmény olyan bősodru, mint a kiáradt Mississippí — de ugyanakkor a lélekrajz, az emberábrázolás minden értéke is meg van benne.

Ára 264 lei és portó.
Singer és Woltnér kiadása.

Az egyházközségi élet útjai

— Koszó János dr. temesvári elnöki beszéde —

A Temesvár-erzsebetvárosi egyházközség közgyűlésén, amelyről külön tudósításban számoltunk be, a magyar tanácsstagok részéről nemrég megválasztott Koszó János dr. mondotta el az alábbi megnyitóbeszédet, a katolikus egyházközség békéjéről a utjáról.

Magyar tagozati elnöki minőségemben most van alkalom először szólni a közgyűléshez és első szavam legyen kifejezője annak a szívemből jövő érzésnek, amellyel mindkét nemzetiséghez tartozó testvéreimet szeretettel köszöntöm. Ebben a szeretetben benne van a programom is: az egyházközségi béke, a testvéri egyetértés és az összetartás.

Nézzünk szét magunk körül a nagyvilágban. Lázás készülődés, fegyverkezés, irigység, önzés, erőszak, gyűlölet, széthúzás és hazugság mindenfelé és mégis békét hirdet minden ember, anélkül, hogy közelednének egymáshoz. Hogy is tudnának közeledni egymáshoz, amikor hiányzik belőlük a szeretet. Hiányzik az emberekből az akarat a szeretetre, az igazságra; hiányzik a hit, az erkölcsi erő, hiányzik belőlük maga az Isten.

Keresztény katolikus egyházunk nagy fejlődése, a most megboldogult XI. Pius pápa, ezekkel a szavakkal az ajkán hnyta le örökre szemeit: „Pace! Pace!” Dicsőségesen uralkodó utóda, XII. Pius pápa öszentsége ugyanezzel a jelszóval kezdte el világhatalmi munkáját: „Béke!” Keresztény testvéri szeretettel, igazsággal teli béke! Aki szeretetről, békéről, igazságról beszél, az az Isten nélkül nem találja meg az igazi békét, a tartós boldogságot.

En nem a világbékét hirdetem; porszem volnék ahhoz, minthogy porszemek vagyunk mi mindannyian a nemzetek és az Egyház testében. De a porszemek is széthullanak, ha egymáshoz nem tapadnak, ha nincs bennük összetartó erő. Nemzet és egyház is széthullanak, ha nincs meg bennük a béke, a testvéri egyetértés és az összetartás.

Nekünk az egyházközségi békére van szükségünk és ezt Isten nélkül, a testvéri szeretet ereje és összefogás nélkül el nem érhetjük.

Mindenképen Istenre, a hitre van szükségünk. A hit azonban kevés cselekedetek nélkül. A katolicizmusnak tettekben kell megnyilvánulnia. Ora et labora! Imádkozzál és dolgozzál! Ez a keresztény életprogram. Dolgozni kell keresztény szeltemben. Erre van beállítva Egyházunk és erre kell berendezkednie ma már a társadalomnak is, ha célját elérni akarja.

Ha a test megbetegszik, orvos segíti elő a gyógyulását. Ha lelkünk megbetegszik, vigaszt, gyógyulást a hitben keresünk. A test a lélekkel együtt alkotja az embert, tehát a test egészségével együtt a lélek tisztasága teszi teljessé az embert. Mindkettőhöz egyformán szükséges tényező: a szeretet.

A beteg test csak úgy lesz egészséges, ha úgy a beteg, mint a gondozó-orsva együtt működik; a beteg társadalom is úgy lesz egészséges, ha tagjai között a legteljesebb összhang uralkodik: tisztelt, leereszkedés, megbánás és megbocsátás, szociális kötelességérzet és szeretet — ezeknek kell összekapcsolnia minket. Enélkül nincs megértés; szeretet nélkül pedig nincs szociális kérdésekben megoldás. A szeretet köteleke nagyot, kicsinyt, művelt embert és műveletlent, szegényt és gazdagot a legmélyebb testvériségbe tud összeforrasztani.

Ezért az Egyház a társadalmi életet a szeretet erejével igyekszik kitölteni.

A régi kor a szeretet és a testvériség legszebb példáit adta.

A középkor rendisége is a keresztény szeretet elvei alapján mérte ki az emberek jogait és kötelességeit.

A 18-ik század elsodorta ezeket a védő kereteket és a keresztény alapokat nélkülöző korlátlan szabadverseny szellemét juttatta uralomra. Ez volt a liberalizmus és az individualizmus és az újabb kor elején ettől várta az emberi társadalom a boldogulását. Mi lett az eredménye?

Kiszolgáltatta a munkaadók korlátlan nyereségvágyának és embertelenségének a munkásokat. A termelés és a kereskedelem a kevesek hatalmába jutott és a néhány tőkés a szegények nagy tömegére szolgál jármot rakott. Az amúgy is meggyengült hitéletben a nyomor, az éhség, a ruhátlanság sokkal jobban reagál és innét van az, hogy a romboló felelőtlen izgatás sokkal könnyebben rávitte a lelkeket a szociális különbségeknek és a gazdasági javak egyenlőtlen elosztásának meglátására.

A nagy bajokon a szocializmus, majd pedig a kommunizmus a magántulajdon elközösítésével kívánt segíteni, de szem elől tévesztette, hogy a magántulajdon szent s ahhoz az embernek természetes joga van.

Az Egyház ezt a veszélyt nem nézte tétlenül. Tanítói hatalmánál fogva felhívta az emberiséget a szociális kérdés megoldására. XIII. Leó pápa körlevelének, a Rerum Novarum-nak hatalmas ereje felrázta és kötelességük tudatára ébresztette azokat a katolikusokat is, akik korábban a kor eszméitől elzárkóztak. Világszerte nagy lendületet vett az a nagy társadalmi munka, amely a keresztény szociális elveknek a gazdasági életbe való átültetését célozza.

Ezzel indult meg az úgynevezett „Actio Catholica”, amely tehát nem más, mint a katolikus Egyháznak a hívők égi és földi boldogságát erőteljesen munkáló orgánuma és feladata az, hogy a keresztény szeretet eszméjét a gyakorlati életben érvényesítse és megvalósítsa.

Hirdeti félreismerhetetlen világossággal és őszinte meggyőződéssel, hogy az összes emberek és társadalmi osztályok valódi és egyetemes testvérek és hirdeti a munka méltóságát, amelyet a múlt annyira lebecsült és megvetett. Példának Krisztust állítja oda, aki iparos-, ács munkával nagy méltóságra emelte a munkát. Bebizonyosodott, hogy a munkásságot a múltban csak a tőke túlkapásai kergették a keresztényellenes, felforgató irányzat karjaiba és ezért tekintették a munkást sokáig a felforgató törekvések előharcosának. Pedig ennek ellenkezője igaz: a munkás megértő és türelmes. Hiszen mindenki, aki termelő munkát végez és látja munkájának eredményét, hivatásánál fogva konzervatív lesz és munkássága által akarja elérni boldogulását, nem pedig felforgatás útján.

A szociális feszültségeket tehát legjobban a cselekvő keresztény szellemmel áthatott munkás és munkaadó maga tudja megszüntetni.

Úgy a katolicizmus, mint a nemzet szempontjából gyönyörű és óriási feladat tehát a munkaadók és munkások egymáshoz közelítése és egyesítése a keresztény szeretet jegyében. Az Üdvözítő mondotta az utolsó vacsorán: „Uj parancsolatot adok Nektek, hogy szeressétek egymást. Arról fogunk megismerni benneteket, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymáshoz.” Szent Jakab apostol pedig így folytatta: „Legyetek az Igének cselekvői, nem csupán hallgatói.” Menjete tehát a munkások közé, de a munkaadókat is keressétek fel és keresztény alapon szervezzétek meg őket. Keresztény szeretet hassa át a céheket; a szeretet összetartó ereje kapcsolja egybe a szövetségek és szövetségetek tagjait és akkor Istenrel és a testvéri szeretet erejével megerősödvé, felújítva, minden bizonnyal céljához ér az ember, a társadalom, az egyház és a nemzet is.

Nekünk, a mi egyházközségeinknek is, vannak existenciális céljaink. Amíg az egyházunk jórészt az állam és a város támogatását élvezte, addig nem volt szükség egyházközségekre. Mihelyt ez a támogatás megszűnt, mireánk, katolikus férfiakra hárult az a kötelesség, hogy templomunkat, iskoláinkat és egyházi intézményeinket mi magunk, saját anyagi erőnkől tartsuk fenn. Ezért volt szükség arra, hogy egyházközségekre tömörüljenek és

önönmagunkat adóztassuk meg, hogy fizethessük papjainkat, hitoktatóinkat, hogy berendezhessük és Istennek tetsző módon széppé tegyük templomunkat és hogy édes anyanyelvünk megmentésére a kultúránk megőrzésére, fejlesztésére gyermekeinknek iskolát építsünk.

Ehhez az áldozatkészséghez szeretetre, megértésre és együttműködésre van szükségünk, ha szegénység, inség vagy akadályok útunkat is állják.

A szeretet összefűz, a megértés megbékít, az összefogás pedig megerősít!

Küldjünk tehát hő imát az Urhoz, világosítsa meg lelkünket és elménket, segítsen és erősítsen meg bennünket. Adjon erőt hozzá, hogy Nevét tovább tisztelhesük és dicsőíthessük minden inség, veszedelem és akadály ellenére is!

Ezen gondolatokkal kérem az egyháztanács minden tagját, hogy az egészéből vonja le legalább azt az egy igazságot, hogy az anyagi áldozatot, az önzetlen munkát, a szeretetet, a békét és az összetartást a magunk földi boldogságáért és égi üdvösségéért, végeredményben pedig Isten dicsőségéért hozzuk meg!

Egyházközségi tanácsok munkája

Temesvár. Saját tud. A Mehala külváros római kat. egyházközség most tartotta meg évi közgyűlését. Negyven választott tanácsstag, valamint sok vendég, egyházközségi tag jelent meg. Várneky Géza nyugalmazott vasúti főmérnök, elnök, román, német és magyar nyelven nyitotta meg a közgyűlést, majd Ebner György titkár a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvét és az évi jelentést olvasta fel. Schäffer József, a német népközösség mehalai tagozatának elnöke bővebben ismertette az iskolaépítés ügyét és kihangsúlyozta a papság és hívek együttműködésének, valamint a német és magyar ajku hívek testvéri megértésének szükségességét. Vörös György tanácsstag h. atkozott a katolikus hívek egymásrautaltságára. A jelentés megemlékezett Jochum Fülöp és Henz József tanácsstagok haláláról. Stemper József pénztáros a zárszámadásokat, Becker Miklós német és Püllök Aladár magyar nyelven az ellenőri jelentést, Brandmayer gondnok az ujonnan készült leltárt terjesztette a közgyűlés elé. A jelentéseket egyhangulag elfogadták és a vezetőségnek megadták a felmentvényt. P. Schwarzfelder Imre két nyelven mondott záróbeszédében az egyházközség hivatásáról és az egyháztanács munkájáról szolt s elismerőleg állapította meg, hogy a tanács lelki téren is ért el eredményeket. Különösen kiemelte a férfiak Mária Kongregációjának megalakítását.

Megtartotta évi közgyűlését a rónáci telep egyházközsége is Simon Sándor elnöklétével. — Metzger Márton dr. prépostplébános, Apró István, Német Guzdrán, Száblay Péter és Liskó Kristóf szoltak fel, illetve tették meg jelentéseiket.

Ezzel Temesvár valamennyi kat. egyházközsége megtartotta évi közgyűlését. Az esedékes tanácsválasztásokat a püspöki hatóság tudvalevően a viszonyokra való tekintettel úgy tavaly, mint aztán az idén is elhalasztotta. A három évre megválasztott tanácsok így működésük ötödik évét kezdték meg. Tevékenységüket az új választásokig folytatják, amelyeket — hír szerint — a püspöki hatóság esetleg hamarosan elrendel, amennyiben erre a viszonyokat megfelelőeknek tartja.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünöbnél-kitünöbn predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsésbányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyomdai formában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthetőnyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvétetl 20 lejelel csak drágább.

Folyóirat-szemle

A Vigilia legújabb száma

A magyar katolicizmus magas színvonalú folyóirata, a *Vigilia* áprilisi száma messze kiemelkedik a többi folyóiratok közül. Nemcsak rendkívül körültekintő, gondos és finom ízlésre valló szerkesztésével, hanem tartalmának változatosságával is. Ebben az áprilisi számban a következőket olvashatjuk:

Paul Claudel: Hát te kinek mondasz engem? Sík Sándor: Versek. Kézai Béla: Ime, a jó fiú. Semlyén Gyula: A regényíró Kosztolányi. Francis Thompson: Így született Viola. Giovanni Papini: Legenda. Gerézi Rabán: A jegyes éneke. Baráth Ferenc: Tudomány, politika, irodalom. Thurzó Gábor: A szerelmes Duna. Toldalagi Pál: Végtelenség. Demény János: Fehér Buda (Ó és Új Szövetség.) Hriszto Camey Borina: Istenhez. Rónay György: 1919 (regényfolytatás). És a népszerű rovatok.

A *Vigilia* előfizetési ára: egész évre 400 lei. Megrendelhető a lap kiadóhivatalában, Budapest, IV. Kecskeméti-u. 2.

Munka és Jókévd címen hetilap jelent meg. Bucurestiből jelentik: A Munka és Jókévd mozgalom során a munkaügyi minisztérium, mint ismeretes, szünteretületet szervezett, amely a legjobb erőkből állt és nagy sikerrel járta be az ország színpadait. Most a munkaügyi minisztérium elhatározásából Munka és Jókévd címen hetilap jelenik meg, amelyet a legnagyobb élő román regényíró Mihai Sadoveanu szerkeszt. A hetilap első száma már április 15-én megjelent és magában foglalja mindazt, amit kezdeményezés és tehetség terén kitermelni lehet. A hetilap cikkeit a szellemi élet kiválóságai fogják írni és a munkatársak sorából nem fog hiányozni egyetlen jelentékeny név sem. A hetilap évi előfizetési ára 260 lei lesz és a munkaügyi minisztérium reméli, hogy a nagyközönség támogatni fogja a kezdeményezést.

A francia kulturpropaganda arányairól és európai sikereiről ad érdekes anyagot Auber-
mann Péter temesvári piarista tanár a „Vasárnap” most megjelent számában. Beausart párizsi segédpüspök romániai konferenciasorozata nyomán érthető érdeklődés nyilvánult meg a francia kulturpropaganda lényege s valódi tendenciáiról és ez különösen időszerűvé teszi Auber-
mann tanár cikkét. A vezércikk ezúttal a francia szellemiség mélységeiből ragd ki frap-
páns idézeteket és gondolatokat: Blédy Géza aradi főgimn. tanár Fiat lux. címen Sertillanges: Spirituális c. most megjelent könyvéből dolgoz-
zott át szép részleteket. Az időszerű írással vona-
lún állanak a többi cikkek is: Bangha Béla S. J.: A keresztény unió mozgalom — Csizsár Béla: Salazar. — Szalóci Pelbárt: Az Új Portugália (Mihelics Vid könyve.) Kulcsár Kálmán: A mag-
yar népdal és az erdélyi ifjuság. — Michélie Ta-
más: Mithoz és történelem. — Havas János
missionárius levele: Magyar énekek Kinában. —
Hilaire Belloc és Prohászka Ottokár idézetei: Az
igazi kereszténységről. — Kulcsár László: Az
 orosz tragédia margójára. — Nagy Méda: Ne ha-
ragudjon asszonyom. — Az irodalmi részben Bú-
zás Gerő novellája (Bucuzás) a székely lélek
eredeti rajza. Hallósy Márta elbeszélése (Ködben)
finom és megkapó lélekábrázolás. Költemények-
kel Holló Ernő, Ösz István és Papp Sándor sze-
repel. A Kultura és élet rovatban az Erdélyi Iro-
dalmi Társaság ötven évéről emlékezik meg a
Vasárnap, amelynek ezt a számát tartalmas
könyvismertetés, világkrónika, római zarándok-
lati felhívás és „Egyházi és nemzeti kötelessé-
geink” címen az aradi katolikus egyházközség
felhívása fejez be. A Vasárnap példányonként 12
lei, egy évre 240 lei. Megrendelhető a kiadóhiva-
tal útján, Arad, Str. Bratianu 2-4.

P. Endrődy László S. J.

P. Petit hajója

c. könyvnek első részében P. Petit S. J. csupa érdekes epizódokból szőtt életrajzát adja, a másik részében pedig egy teljes részletes lelki gyakorlatot közöl, amelyet P. Petit tartott. E lelki gyakorlat páratlanul ötletes és eredeti feldolgozás. Egyszerű közvilágításban az ar-
Szent lélek megfogó varázsa érződik — a ben-
sőséges kegyelmi élet kiadása.

Ara 90 lei és portó.

KÖZGAZDASÁG

Visszavonta a pénzügyminiszter az engedélyezett adóhalasztásokat

Legkésőbb április hó 30-ig be kell fizetni minden adót, amire eddig fizetési haladék volt

Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság-hoz a pénzügyminiszteriumtól 17278-1939. szám alatt rendelet érkezett, amely az ingatlan és a fizetési adóra engedélyezett felfüggesztésekre és halasztásokra vonatkozik.

Az április 17-én kelt rendelet a következőket tartalmazza:

A pénzügyminiszterium megvizsgálva egyrészt az adóbehajtás helyzetét és másrészt megállapítván, hogy egyes adózók nem tettek eleget az előírt követelményeknek, a következőket hozza a polgárok tudomására.

1. A jelen rendelet megjelenésétől számítva visszavonják az összes felfüggesztő és halasztási engedélyeket és ami az ingatlanadótarozásokat, valamint a készpénz hiteleket vagy a külföldi áruhitelkeket illeti, az adóilletékeket legkésőbb április 30-ig teljes egészében be kell fizetni. Ellenkező esetben kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

2. Hasonlóképpen semmisnek tekintendők a miniszterium által adott ingatlan és fizetési adóra engedélyezett felfüggesztések és halasztások. Ezeket az adókat legkésőbb április 30-ig be kell fizetni. A rendelkezések be nem tartása, vagy késedelmes befizetés esetén kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

3. Azonnali intézkedéseket foganatosítanak az 1939. április 1-én módosított új törvény ama rendelkezéseinek végrehajtását illetően is, amely a törvényben felsorolt kiváltságos intézkedéseknél élvezett jelzáloghitelképek kamatai adóra vonatkoznak. Az ilyen természetű követelésekre megállapítják a hitelezők követelésének esedékességét és az 1939. április 1. utáni kamatokat behajtják.

Emelkedtek a román értékek árfolyamai a párizsi tőzsdén

Bucurestiből jelentik: A „Timpul” c. lap párizsi jelentése a párizsi tőzsde adatai alapján megállapítja, hogy a francia pénzügyvilág a nemzetközi enyhülés jeleit látja. A román értékpapírok árfolyamának jelentékeny emelkedése mutatja, hogy mennyire fontosnak és biztosnak tekintik Románia helyzetét az európai politika jövő kialakításában. A román értékek árfolyamai a párizsi tőzsdén a legutóbbi héten jelentékenyen emelkedtek. Az 1922-ös kibocsátású 7 százalékos járadék-kötvény 19 ponttal, az 1929-iki kibocsátású 7 százalékos kötvény árfolyama 85 ponttal emelkedett.

A német textilipar nyersanyaggal való ellátása. Berlin. (V. V.) A német textiliparnak nyersanyaggal való ellátása folyton nő. Így 1936-ban 736.000 tonnát, 1937-ben 924.000 tonnát és a múlt évben 1 millió tonnánál többet fogyasztott. Ezekben a számokban nincsenek beleértve a textilhulladékok és a pamut. A német textilnyersanyagok termelése ugyancsak emelkedést mutat fel. Így 1933-ban a német textilipar csak 5,5% hazai nyersanyagokat dolgozott fel. 1937-ben ez a szám már 22,2%-ra, 1938-ban 26,6%-ra, 1939-ben még csak 7,2% német nyersanyagokat dolgozott fel, 1937-ben már 29,7%-ra, míg 1938-ban 34,1%-ot.

Nagybánya határában az új bányákban is megkezdődött a termelés. Saját tud. Megirtuk, hogy évekkal ezelőtt, a Petrosani szénbányatársulat érdekkörét az aranybányászatra is kiterjesztette. A társulat Nagybánya határában hatalmas aranyterületeket vásárolt és a város közelében, többszázmillió befektetéssel ércfeldolgozó üzemet épített. Az üzem a legújabb rendszerű gépekkel szerelte fel. Az aranytermelés azonban — három évi szakadatlan kísérletezés után — csak most indult meg. A Petrosani egy-
szerre három bányában kezdte meg az aranyere kifejlesztését. A különböző helyeken levő aranybányákat a föld alatt folyóval kötötték össze. A tolyosokban megépített vasúton Nagybányára szállítják az ércet, amelyet az új üzemben dolgoznak fel. A Petrosani Nagybánya gazdasági életébe új vérkeringést hozott.

Hatalmas fejlődés előtt a szatmármegyei szövetkezeti mozgalom. Nagybánya. Saját tud. Az államhatalom minden rendelkezésére álló eszközzel azon van, hogy — különösen Erdélyben — a szövetkezeti mozgalmat erőssé tegye. Ez a törekvés Szatmár megyében is megnyilvánul. Nagybányán Goia Ioan miniszteri felügyelő megalakította a szinerváraljai, nagybányai és kápolnokmonostori szövetkezeti központját, amelynek vezetését Muresan Gyula nagykereskedőre bízta. A központ ötmillió lei alapítókét kap. Ezt a jelentős összeget árubeszerezésre használják fel. Nagybányán a központ részére hatalmas áruaktárt építenek és innen látják el áruval a három járás valamennyi szövetkezeti üzletét. Ugyanakkor a járási hatóságokkal annak érdekében, hogy a falvakban minél előbb alakítsák meg a fogyasztási és értékesítési szövetkezeteket.

Négyszázmillió leit keresett a múlt évben a Krupp-művek

Berlinből jelentik: A *Wirtschafting* című német gazdasági lap tudósítást közöl, amely szerint az elmúlt év a legjobb volt a Krupp-művek számára. A Krupp von Bohlen-familia kilenc millió márka (kb 400 millió lei) tiszta hasznot húzott az elmúlt évben, a mérleg egymilliárd 200 millió márka egyenleget mutatott. A hatalmas fegyvergyár munkásaik számát tizenhatezer lélekkel szaporította az elmúlt évben és az összes alkalmazottainak a száma 125 ezer.

A mérleg adatai szerint — írja a német gazdasági lap — a Krupp-művek még sokkal szebb eredményt is érhetett volna el „tekintettel a kitűnő konjunktúrára”, ha a német hadsereg pontosabban fizette volna a megrendeléseit és ha az idegen megrendelők „nem vesztették volna el bizalmukat” és nem rendelték volna meg fegyverszükségleteiket más országokban.

Mexikó műselymet kap petroleumért.

Az Olaszországgal kötött megállapodás szerint Mexikó három és félmillió dollár értékben petroleumot ad el Olaszországnak és ezért ugyanennyi értékű műselymet kap. A műselyem mennyisége megfelel annak, amelyet a mexikóiak eddig is vásároltak, de a fizetés módja lényegesen változik, mert Olaszország most kompenzációval fizet. Hasonló megállapodás készül Mexikó és Németország között, amely utóbbi 8 millió dollár értékben szállít papírt és papírgyártó gépeket.

Apróhirdetések

- Allást nyit**
szavanként 2
- Önállóan**
dolgozó masamódnót azonnaira alkalmaz az Elit-kalapszalonn, Nagyvárad, Banca Nationala mellett.
- Lakás**
szavanként 3
- Kiadó**
2 szobas fürdőszobás lakás. Értekezni Hedrich Szalonban.
- Utcai**
szoba butorral vagy üresen kiadó. Nagyvárad, Str. Delavrancea 16. szám.
- Kiadó**
2 szoba meliék helyiségekkel álló lakás. Erdőkölödni: Nagyvárad, S. r. Take Jonescu 23.
- Különféle**
szavanként 3 lei
- Há**
nem süt, főz a takaréktűzhelye, Besenyői kályhás, felelősség mellett rendbehozza. Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15. szám.

LEGUJABB

Pál jugoszláv kormányzóherceg május 9-én utazik Rómába

A tengelyhatalmak nagyvonalú szervezési tervei a Balkánon

Párizsból jelentik: A velencei tárgyalásokról kiadott hivatalos közlemény megerősítette Párizsban azt a meggyőződést, hogy a tengelyhatalmak a Balkánon nagy horderejű terv megvalósításán dolgoznak amelynek első állomása a magyar-jugoszláv megbékélés lenne. Párizsban fölretik a kérdést, hogy vajjon Belgrád hosszú ideig meg tudja-e őrizni mostani, viszonylagos cselekedési szabadságát. A „Temps” szerint a helyzet

fontosabb körvonalaiiban Markovic jugoszláv külügyminiszter berlini látogatásai után bontakozik majd ki.

Rómából jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg május 9-én indul el Rómába, az olasz király meglátogatására.

Itt említjük meg, hogy május első felében hivatalos látogatásra Rómába utazik Mitita Constantinescu román pénzügyminiszter is.

Helyreáll a zavartalan diplomáciai kapcsolat a nyugati nagyhatalmak és Németország között

Anglia és Franciaország után most már az Egyesült Államok is nagykövetet küld Berlinbe. — Franciaország még nem hajlandó Csehország bekebelezésének elismerésére

Londonból jelentik: A három legnagyobb angol lap bővebben ismerteti az állomáshelyére most visszatért Henderson berlini angol nagykövet által vitt nagyfontosságú üzenetet, amelyet Hitlernek vagy Ribbentropnak ad át. Az üzenet lényege az, hogy Anglia százszázalékgig támogatja a Rooseveltt-féle tíz, illetve huszonöt éves megneemtámadási terveket. Anglia nyomtatékosan ajánlja Németországnak a terv elfogadását az általános megbékélés érdekében. A javaslat elutasítása tovább feszítené a nemzetközi helyzetet. *Kölcsönös békülékenység esetén Anglia kész az összes vitás kérdéseknek békés úton, tárgyalások alapján való elintézéséhez hozzájárulni, beleértve a nyersanyag forrásokhoz és a nemzetközi piacokhoz való hozzáférést.* Angol felfogás szerint a békülékenység jelének volna tekinthető német csapatoknak és hadihajóknak visszahívása, az angol-ellenes német sajtóhadjárat beszüntetése és nagyobb mérvű leszerelés. A javaslat visszautasítása esetén Anglia kénytelen lenne az általános hadkötelezettséget bevezetni.

Coulondre visszatérésének magyarázása a francia sajtóban

Párizsból jelentik: A République szerint Coulondrenak, Franciaország berlini nagykövetének visszatérése Berlinbe nem különös jelentőségű. A francia kormány egyszerűen úgy véli, hogy a jelenlegi feszült nemzetközi helyzetben célszerű, ha Franciaország nagykövete állomáshelyén tartózkodik.

A Petit Parisien szerint Coulondre visszatérése nem jelenti azt, hogy a francia kormány hajlandó lenne elismerni Cseh- és Morvaországnak német részről történt bekebelezését.

A Jour szerint a Berlinbe visszatért angol nagykövet bizonyos felvilágosításokat nyújt a német kormánynak a folyamatban lévő angol-

szovjet tárgyalásokról. Londonban ugyanis úgy tudják, hogy Hitler pénteken erőlyesen síkra fog szállni az angol-szovjet tárgyalások ellen és közli majd, hogy egy angol-szovjet szerződés megkötését Németország ellenséges lépésnek tekintene, ami azonnali megtorló rendszabályokat tenne jogosulttá.

Az Egyesült Államok új nagykövetet küld Berlinbe

Londonból jelentik: A Daily Express úgy tudja, hogy Roosevelt kész az Egyesült Államok berlini nagykövetét visszaküldeni a német fővárosba, ha Hitler kancellár beszéde békülékeny lesz.

Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok új követet küld Berlinbe és az eddigi követ, Wilson, nem tér vissza állomáshelyére. Hír szerint az új nagykövetet már a legközelebbi jövőben ki-küldik.

Párizs e héten döntő külpolitikai eseményeket vár

Párizsból jelentik: A nyugati nagyhatalmak diplomáciája hétfőn rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki. A Quai d'Orsay a tárgyalások úyszólván megszakítás nélkül követték egymást. Párizsban úgy vélik, hogy e héten diplomáciai téren döntő fontosságú események következnek be és a folyamatban lévő eszmecsere határozott eredményhez vezetnek. Bonnet külügyminiszter egymásután fogadta a lengyel és az amerikai nagykövetet, Franciaország londoni nagykövetét a párizsi román és angol nagykövetet, a szíriai főbiztost, valamint Franciaország berlini nagykövetét. A sajtó értesülése szerint az új biztonsági rendszer kiépítésének legközelebbi állomása a lengyel-román szövetség elmélyítése és a már fennálló szövetségi szerződések kereteinek kiszélesítése lesz.

A Daily Express úgy tudja, hogy a moszkvai angol-szovjet tárgyalások még azért nem fejeződtek be, mert a Szovjet ragaszkodik ahhoz, hogy a nyugati nagyhatalmak a Szovjet-birodalom távolkeleti határait is biztosítsák.

Olasz gyárban Szovjet-Oroszország számára készült el a világ legnagyobb hajója

Livornóból jelentik: Kedre virradó éjszaka a livornói hajógyárból a szovjet számára készült Taskend nevű folyamó elindult Odesszába. A Taskend a próbaútak folyamán a világ leggyorsabb hajójának bizonyult.

Franciaország gazdasági előnyöket nyújt Lengyelországnak

De Monzie francia közmunkaügyi miniszter látogatása Varsóban.

Párizsból jelentik: A francia lapok nagy fontosságot tulajdonítanak annak az eszmecsere-nek, amelyet De Monzie közmunkaügyi miniszter folytat a lengyel kormány vezetőivel. A „Petit Journal” szerint De Monzie, mint a francia kormány rendkívüli nagykövete tárgyal Varsóban. A miniszter tájékozódott Lengyelország helyzetéről, valamint a lengyel kormány szándékairól és közölte, hogy Franciaország a legteljesebb bizalommal viseltetik Lengyelország iránt. Egyidejűleg Varsóban széleskörű francia-lengyel gazdasági tárgyalások indultak, amelyeknek célja a két ország közötti gazdasági együttműködés elmélyítése. Ezek a tárgyalások De Monzie látogatása után tovább fognak folyni.

A társnemzetekkel való megegyezés után átalakítják a jugoszláv kormányt

Pénteken vagy szombaton már nyilvánosságra kerülhet a szerb-horvát kiegyezés.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány átalakítására vonatkozó tárgyalások már kedden megkezdődtek. A Szvetkovics-kormány átalakítását a szerb-horvát kiegyezés és a horvátoknak a kormányba való bevonása teszi szükségessé. A tárgyalások olyan irányban indulnak meg, hogy az új kormányt is Szvetkovics alakítja meg, a jelenlegi kormánytöbbségre és a horvát paraszt demokrata koalícióra támaszkodva. Ugy látszik, hogy a szerb-horvát megegyezés már teljesen készen áll és legkésőbb pénteken vagy szombaton nyilvánosságra hozzák. Olyan hírek is vannak, hogy a Szvetkovics-kormányba a délszláv állam harmadik nagy népcsoportját, a szlovéneket is bevonják, de az még nincs eldöntve, hogy a szlovéneknek melyik pártja, a klerikális vagy a liberális párt kapjon-e helyet a kormányban.

Tisztogatás indult a Hlinka-gárdában

Mach Sándor főparancsnok a soro-zatos tulkapások miatt megrendszabályozza a Hlinka-gárdát

Pozsonyból jelentik: Mach Sándor, a Hlinka gárda főparancsnoka, erőlyes tisztogatást kezdett. A szlovák sajtóiroda közleményt adott ki, mely szerint a Hlinka-gárdába olyan egyének kerültek be, akiknek semmi közük sem volt és ma sincs Hlinka András szelleméhez és a gárda célkitűzéseéhez. Minthogy ezek az elemek az utóbbi napokban felforgató tevékenységet fejtettek ki, a Hlinka-gárda főparancsnoka szigorú intézkedésekre határozta el magát. A Hlinka-gárda egyes tisztségviselőit, akik nem tudták vagy nem akarták magukat átvetni a szükséges fegyelemnek és a nemzeti érdekeit saját érdekeik szolgálatába állították, részben megfosztották rangjuktól, részben pedig őrizetbe vették. A főparancsnok egyúttal elrendelte, hogy a már régebben megkezdett tisztogatást mielőbb be kell fejezni. A továbbiakban parancsot adott ki, mely szerint a Hlinka-gárda tagjai nem avatkozhatnak be a hatóságok és a hatóságok közvegyeinek tevékenységébe, nem vehetnek senkit őrizetbe és nem tarthatnak házkutatást. Az utóbbi napokban is a Hlinka-gárda a szlovákiai magyarság betiltott lapjának az „Új Hírek”-nek szerkesztőségében több ízben házkutatást tartott. Legutóbb vasárnap volt házkutatás a lap szerkesztőségében.